



Netnemzedék: A lélek

Balázs Géza - 2018. 02. 25.

Nyelvi tünete az idegenszerűségek megszorodása. Az anyanyelv háttérbe szorulása a kifinomult, érzelmi gondolkodás visszaszorulásával jár együtt. Kommunikálni sokféleképpen lehet, idegen nyelven, mutogatással is, de mély gondolatok közlésére elsősorban az anyanyelv alkalmas.

Multikulturalitás, hagyományvesztés. A színesség, a változatosság vonzó. A kulturális sokféleségből fakadó inter- vagy multikulturális tapasztalat kevés, kommunikációja hiányos. A netnemzedék nem kötődik erősen, számára nem elsőrendű összekötő kapocs a hagyomány, haza. Könnyen vált, vándorol. A kultúra és kultúraátadás alapja a hagyományismeret, például olyan részterület, mint a honismeret.

Vallástalanodás. A vallás keretet ad az ember életének, a hit megnyugvást. Feltűnő a fejlett társadalmakban a hagyományos (történelmi) vallások térvesztése, helyükön különféle valláspótlékok, függőségek, Németh László találó kifejezésével „élvezetvallások” megjelenése. Érzékelhető jelenség, a keleti vallások (buddhizmus, hinduizmus) iránti érdeklődés növekedése.

Megúszás. Az intenzív technológiai késztetettség, a folyamatos bekapcsoltság megakadályozza az elmélyülést. Gyorsan legyünk túl egy nehézségen, konfliktuson, tanuláson, tantárgyon. A kapcsolatproblémák is ebből fakadnak. A kor jellemző állapota: a társas magány. Pedig nem lehet megspórolni a befektetést, a tanulást, a megküzdést. A tanulás, a munka sokszor nehéz, élvezhetetlen, és ezt

rendszerint nem valljuk be. Nincs hosszú távú befektetés. Csak az fontos, értékes, ami gyorsan hasznot hoz. Szinte minden egyetemista dolgozik, de nem föltétlenül a megélhetésért, hanem divatos cuccokért, legújabb kütyükért, parttalan fesztiválozásért.

Megosztás. Folyamatos kapcsolatigény. Dokumentálás, öndokumentálás (szelfizés: önképtúltengés, nárcizmus, exhibicionizmus), helyzetjelentés („R. most boldog”), megosztás, lájkolás (késztetetség a visszajelzésre). Közlési vágy empátia és tolerancia nélkül.

Gyermeklét. Nemzedékjellemző kifejezések: mamahotel (Bíró Barna terminusa), papabank. Nincs kitartás, vállalati hűség (lojalitás), kevés az együttműködési szándék, a csoportmunka iránti elkötelezettség. A munkahelyen is folyamatos a munkával nem összefüggő mobil- és internethasználat.

Bolyongás, útvesztés. Fő jellemző: az állandóan kereső ember. Értelemszerűen, aki állandóan keres, az nem talál...

Digitális túlterhelés. *„Ahhoz, hogy az ember kreatívan tudjon gondolkodni, szüksége van arra, hogy az agya tároljon bizonyos információt. De a mostani információdömping a kreatív gondolkodást gátolhatja is. (...) Az emberré válás után évezredekken keresztül párhuzamosan nőtt az agy befogadóképessége, kapacitása és a feldolgozandó információ mennyisége. Mára a párhuzamos ollóvá nyílt szét. Az emberi agy felvevőképessége biológiai okból nem tud gyorsabban nőni. Mivel minden emberi kapacitást leköthet a külső információk befogadása, nem tud figyelni a belső világra, amely az évezredes kulturális örökség hordozója. Nem érzékeli a lélek hangjait, nem figyel kellőképpen az erkölcsi-etikai normákra, a szűkebb és tágabb közösséget megtartó érzelmekre. Így pedig nem válik okosabbá, bölcsőbbé.”* (Freund Tamás, 1999)



Várhelyi Csilla munkája

Virtuális és kiterjesztett valóság. A valóságszimuláció, a „teremtett világ” fontos emberi jellemzőnk, az új technológiák egyre agyafúrta új világokat képesek teremteni. A számítógépes játékok virtuális világán túl megjelent az augmentált, azaz kiterjesztett valóság.

Gyakorlati szaktudás és szakmák presztízsének elvesztése. Megszűnt a barkácsolás, nincs megfelelő szakértelem a kisebb házi munkák elvégzéséhez, kiment a divatból a kötés-horgolás, varrás, és sok esetben az otthoni főzés tudománya.

Sokasodó pszichológiai problémák. Önkontrollproblémák, szorongás, frusztráció, fóbiák, autizmus, (életmódproblémákból fakadó) beszéd-, olvasási és írászavar. „Csendes” és nem csendes „megzavarodottak” a nyilvános térben. Következménye: fokozódó erőszak, kiterjesztett öngyilkosság és robbantásos merénylet (terrorizmus).

Stresszoldás és terelés. Nagyfokú a stressz. A legjellemzőbb stresszoldás: a sportolás, zenehallgatás, „lelkizés”. Az elfojtás vagy terelés tagadásban, háritásban ölt testet (Faragó 2019b: 43). Egy 2015-ös magyarországi, ún. z-generációs, egyetemisták körében végzett vizsgálat kimutatta, hogy a digitalizáció egyre nagyobb stresszkezelési problémákhoz vezet. Kiderült, hogy az egyetemisták kb. 5-10%-ának komoly, további mintegy 9%-nak részleges gondjai vannak a stresszkezeléssel. A folyamat hosszú távon instabilabb lelkiállapothoz, mentális betegségek kialakulásához vezethet. „Azok a kvalifikált munkavállalók, személyek, akik karrierjük során felelősségteljes munkát vállalnak, tudásuk révén nagy veszélyt jelentenek a társadalomra, ha mentális állapotuk nem kielégítő. A történelemben sokszor bebizonyosodott, hogy ha a befolyásos emberek súlyos mentális zavarokkal küszködnek, veszélyt jelentenek az egész világra.” Sötét jóslat: „a 21. század tele van potenciális veszélyforrásokkal. A mostani egyetemisták, elégtelen stresszkezelésük miatt szintén kisebb-nagyobb kárt képesek okozni a társadalomnak. Egyesek a munkahelyükön hoznak érzelmi, elhibázott döntéseket, amelyek mások sorsát pecsételhetik meg, míg megint mások talán épp a III. világháborút robbanthatják ki téves eszméik miatt.” Mit lehetne tenni? „Ezeket most kell megelőzni; tehát a feladat adott: segíteni kell mindazokat, akik számára a stresszkezelés nem egyszerű feladata, ugyanakkor magasabb státuszú, felelősségteljes pozíciók esetében már nagy figyelmet kell e jellemvonásnak fordítani, mivel emberi élete boldogsága vagy kínlódása múlhat rajta.” (Faragó 2017b: 47.)

A digitális vagy technokulturális társadalom, avagy posztmodern élménytársadalom a gyorsuló technológiák következtében a sokasodó élmények mellett mentális, testi problémákkal van telítve. Minden jel szerint evolúciós

megszaladás történik, ami a biológiai, majd kulturális evolúció meghaladását jelenti. Az új evolúciós fázis talán a tervezett vagy intelligens evolúció nevet kaphatja. Az ember alapvető viselkedési komponensei változatlanok (csoport, akció, konstrukció). Ám ezek radikális átalakulása (felszámolódása?) kezdődött el a modern technológiák világában. Esetleg minden marad a régiben, csak legfeljebb új megjelenési, kifejeződési formát ölt, s az ember túléli. Ebben bízunk az emberiség. Az antropológus azonban nem dughatja homokba a fejét. Az evolúciós megugrás új stratégiákat követelhet meg. Csak a jelen, idősebb generáción múlik, hogy képes-e a hagyományos, emberi tapasztalatokat átadni, hogy a változásoknak ne legyen drámai következménye.

Az illusztrációk Várhelyi Csilla Kor-Képek ciklusának darabjai.

Irodalom:

Faragó Péter, 2017b. A stressz szerepe a magasan kvalifikált, Z-generációs fiatalok életében. *Valóság*, 2017/3. 24—48.

Freund Tamás, 1999. A nyírfaaraszó lepke és a jövő reménye. Freund Tamás agykutató akadémikus tanáraitól, kötődéseiről és a tudomány kihívásairól. Osztovits Ágnes interjúja. *Magyar Nemzet*, 1999. december 24. 19.

One Reply to “Netnemzedék: A lélek”



kovacstamas, 7 év ago

Az indexen olvasom.

A fiatal felnőttek változó fogyasztási szokásai a nyugati kapitalizmus olyan alapvető értékeit fenyegetik, mint a bevásárlóközpontok, a nagyipari láger

sör vagy az olimpia. A fenyegetett nagyvállalatok meglepő új termékekkel próbálják menteni magukat, de megváltást csak a kínaiaktól remélhetnek.

Ha bárki is egy pillanatig hinne az angolszász online média kattintásvadász szalagcímgyárosainak, akkor könnyen lehetne az a benyomása, hogy az Y generáció tagjai, azaz az 1980-as és 1990-es évek szülöttei a legpusztítóbb nemzedék a második világháború óta: nagyjából hetente derül ki róluk, hogy egy újabb iparágat irtanak ki. Egyes gyűjtések szerint már legalább hetven a végveszélybe sodort termékek, cégek és dolgok száma, és

a sörtől kezdve a kemény szappanon át a plázáig gyakorlatilag minden csődbe fog jutni a mai fiatal felnőttek miatt.

Persze a kattintásvadász szalagcímeknek nem szabad hinni, de jelen esetben a kattintásvadász szalagcímeken ironizáló kattintásvadász szalagcímek sem ülnek teljesen: a mostani húszon- és harmincévesek fogyasztási szokásai valóban nagyon másak, mint a korábbi generációké. Ami egyébként önmagában nem nagyon meglepő: a világ változik, a technológia fejlődik, az emberek más dolgokat vesznek, mint korábban. Ráadásul manapság a középosztálybeli fiatalok többsége már nem a fejlett, hanem a fejlődő világban él, ahol eleve másak a vágyak és elvárások, mint Amerikában vagy Európában.

Ezzel pedig egy csomó régi iparág és az ezekben domináns öreg mamutcég nem nagyon tud lépést tartani. Mások pedig egész elképesztő lépésekkel próbálják menővé és fiatalossá tenni nagyon nem menő és fiatalos termékeiket, a kóla pimpelésétől kezdve egészen a gyömlcsmoothie-t kiadó félkarú rablókig jó pár vicces próbálkozás van.

Eltiporják a régi szép hagyományokat

Igazából napestig lehetne sorolni, hogy a nyugati civilizáció mennyi alapvető vívmányát sodorták veszélybe felelőtlen fogyasztói magatartásukkal ezek a mai (elsősorban az amerikai) fiatalok: például nem esznek lekvárt és müzlit, eleve nem nagyon ebédelnek rendszeren, megvetik a (gyors)étteremláncokat és a szétcukrozott üdítőket, plusz még szalvétát sem használnak (és emiatt nem is vásárolják).

Your Email address will not be published.

Save my name, email, and website in this browser for the next time I comment.

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)

© 2025 e-nyelvmagazin.hu. All rights reserved.